

حيات

حيات دأما حیات... ریایه راهای حیات فانالم...
- نیچه -

آئرهده استانبول جاده سنده آئره
اداره خانه : معارف امینلیک یانده کی دأره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده رسلی پرشده
اداره : ماهیسی داخنده کی دأره
تلفون : ۳۶۰۷

نسخه سی هربرده ۱۰ غروردر .
سنه لکی پوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنبی ملکاتر ایچین ۵ دولار)

آوته وعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسنه
مراجعت ایدیلر .
یازی ایشلرینک مرجعی آئره مرکزیدر .

۱ نجی جلد

آئره ، ۹ کانون اول ، ۱۹۲۶

صافی : ۲

بویوک غازینک « حیات » ه التفاتلری

یکی ملی حیاتنک مبرعی وار حیاتنک اک صاعولوم سنیری اولاده « علم و صنعت » ک بوکسک هامیسی عزیز غازینک رستمینی و بربک صورینک
مجموعه مزه بویوک انتفاده بولونمیدر . بولفاتنک اصل مخاطبی ، مجموعه مزک تمثیل ایتدیکی فکرلرک صامی اولاده و یکی ملی حیاتنک ردهلرند
بونونه شریک باستانه کنج زمره در . مجموعه مزه دوشه افتخار مهیسی ، ساده مه ، بویوک غازینک اوزمره بویوک ایدره التفاتنه واسطه
اولادیلرک مظهر بوندره دوغومده در . غازینک قیمتی رستمی قارنر بزمه هدیه ایدیلور .

صاحب

معنوی انضباط و یکی نسل

دنیا حیرتی ، غالب و مغلوب ملترک فکر و تایلرلرند
هیچ شبهه یوق که درین تحولات وجوده کتیرمش ،
اسکی عرفلرک قیمتی دکیشدیرمیشدر . بو تبدل و رسانی
معاهده سنیدن بر پارچه صوکر ا در حال کوزو و کدی .
غرب ملترلرند یکی دوغان فکرلر یکدیگر یله چار پشمغه
باشلادیلر . بالخاصه آلمانیده ، ایتالیا ده بوجار پشمه لر
بودولترک مؤسسه لرند کی انتظامی بوزو بور ، اونلری
آنا رشی به سور و کله یوردی . راحت و حضور ایچنده
تکاملی ایسته یین خلقک فکرلرینه ترجان اولان دولت
آداملری مؤسسه لرده ، فردلرک حرکت و فعالیتنده
بر انضباط تأسیسه اوغراشدیلر . ایتالیا ده « فاشیزم » ی
بوضعیت دوغوردی . آلمانیده مارشال هیندنبورگی
طوتان قوت بومی انضباطی تأسیس ایتکی استهداف
ایله یور . فرانسه ده جمهوریت پرور فرقه لرک برلشهرک
پوانقاره نلک ریاستی آلتنده قابینه تشکیلنه سوق ایدن
عامل قوتی بر حکومت سایه سنده ملی انضباطی
و اقتصادی مؤسسه لری تقویه ایله مکدر .

بوعبارله غرب ملترلرند اک شایان دقت حرکت
ایتالیا فاشیزمیدر . « ره وودو پاری » مجموعه سنک
۱۵ تشرین ثانی تاریخی نسخه سنده ایتالیا اعیانندن
و فرانسز انستیتوسی اعضا سنیدن قوت دوسان مارتینونک
« L'esprit du Facisme en Italie » عنوانی
شایان دقت بر مقاله سی وار . بونده موسیو مارتینو
فاشیزمک ایتالیا به ناصل ونه ایچون حاکم اولدیفنی
آکلاتدقن صوکره فاشیزم اداره سنک تأمین ایتک

تدقیقه شایاندر . مکتبلری و معارف مؤسسه لری
تدقیق ایچون کچنلرده روسیه به کیدن معارف
مستشاری نافع عطوف و تعلیم و تربیه اعضا سنیدن رضوان
نافذ بک ائندیلرک معارف مجموعه سنده انتشار ایدن
راپورلری بو خصوصه روسلرک نه قدار بویوک مساعی
صرف ایتکده اولدیفنی کوسترمک ایچون کافیدر .
خلاصه ، غرب به اقدیفنک زمان شونی کوریورسکزنک
بوتون ملتر قوتی بر دولت سلطه سی ایچنده ملی بر
انضباط تأسیسه مشتاقدرلر . اوله بر انضباط که
هر فردی مساعی ، عمومک نفی اساسنه مستند اولسون .
هر فعالیت تام بر عضو اولان ملترک قوتی ، رفاهنی ،
آرتیرمنی استهداف ایتسین . اوله بر انضباط که اک
اوافق فردی قدرت ، جمینک منفعتی اعتبار یله غائب
اولاسین . هر مؤسسه نلک ، هر عرفک ، هر وطنداش
سینک قیمتی یالکز جمیته اولان خدمتته کوره تقدیر
ایدیلسین . فردلر ، فکرأ وحسأ ملترک حقیق عضوی
اولایلسین .

تورکیاده ده استقلال مجاهده سی ائاسنده واوندن
صکره عینی انضباط حاکم اولمشدر . ذاتاً بویوک ظفر
بونک اثریدر . بوکونکی نسلک قیمتی ده بونقطه ده در .
یالکز شوسؤالری دوشونمک مجبوریتنده یز : بوکونکی
نسلک اک اساسی مزیتنی تشکیل ایدن بومی وحدت
ناصل ونه سایه ده وجوده کلمشدر ؟ عبا یکی تیشه جک
نسلک یاشایاجنی محیط ، اونلرده بو وحدتی و معنوی
انضباطی وجوده کتیره جک عینی عامللری محتوی
بولونا جمیدر ؟

تورکیاده کی مؤسسه لرک انکشافنه خدمت ایلرین
انضباط و وحدتی بر کره بویوک داعی غازی پاشا
حضرتلرینک شخصیتنه ، صوکراده خارجی و داخلی
دشمنلر طرفندن ملترک بالذات وارلفنک تهدید ایدیلر
بورجولوز . بویوک غازینک دهاسی بوتون قیلری

ایسته دیکی ملی انضباطک اساسلری و غایه لری شو
دستورلرله افاده ایله یور : « فاشیزم » ملی وحدت ،
نظام و انضباطی تقویه هدفنی تعقیب ایلر . اونک سیاسی
پره نسیبی منتظم ، زنکین ، قوتی بر دولت ایچنده
هر فردک فعالیتنی عمومک نفی اساسنه استناد ایتدیر
مه سیدر . باش وکیلندن عمله سنه و کویولوسنه قدار
هر وطنداش دولنک خادمی اولایلدر . هر کس اقتداری
نسبتنده ملترک قوتنه ، حضورینه ، رفاهنه معاونت
و خدمت ایلر . « سان مارتینو بوا ساسلرک بوتون
ایتالیا نارجه اک بوکسک مفکوره اولارق تلقیسی
سایه سنده قیصه بر زمانده ایتالیا نلک اقتصادی حتی
علمی و حرثی مؤسسه لرند بوکسک بر انکشاف
حاصل اولدیفنی تأمین ایله یور . شوراسی محقق که
فاشیزمک دولتیجیلک مفکوره سی ایتالیا کنجلیکنده
چوق قوتی و مشترک بر هیجان او یاندرمیشدر .
« ره وودو زنه » مختلف ملترک کنجلیکنک
فکر و تحسسلری آکلامتی ایچون مختلف مملکتلرک
دارالفنون طلبه سنه شو ایکی سؤالی صورمشدر :
« انسانی اعمال و بوکونک صنعت تقلیلری ... الخ
حقنده نه دوشونوبورسکزن ؟ سزدن اولکی نسلک
دشمنیمیسکزن ؟ اگر بویله ایسه کزن نه ایچون ؟ »
بو سؤاللره بر ایتالیان دارالفنون طلبه سنک وردیکی
جوابک بعض قسملری تورک کنجلیرینک اوقوماسنی
ایسته دیکیمز ایچون ترجمه ایدره ک « حیات » ه درج
ایله جکزن . بوجواب ، ایتالیا کنجلیکنده کی مفکوره
هیجانی پک ایتی تصویر ایدیلور .

روس سوویت حکومتنک اجتماعی پره نیسپلری
تمأ فاشیزمک ضدیدر . فقط ، ملی انضباط خصوصنده کی
اساسلری هان عینیدر . روسیه نلک انقلابی ترصین ایتک
و کنجلیکنده حس و فکر وحدتی و معنوی انضباطی
تأمین ایله مک ایچون صرف ایلدیکی فعالیت چوق

طوب قیو سرایندن : قبه آلتی

اوطه باشیلار و یوز نفر ایله سپاه ضابطلری وقاضیسکرلر جیقوب باب‌هایونک ایکی طرفنده دوررلر ، دعاچی میدان کلوب دعا ایدر . فاتحه او قوندقه باب‌هایونی قیو جیلر کتخداسی آچار و کیرر ، صکره کومه کومه داخل اولورلر . جبه‌جی باشی نفرائیله اورت قیو خارچنده چنار آلتنده سلامه طورر . یکچیری اول کیروب یرلینه واررلر . سپاه آغلاری ده کیروب قپونک طرفنده سسکی اوزره اوطورلر . چاوش باشی وقیو جیلر کتخداسی دیوان ایله قیو آراسنده یول اوزره قپوبه قارشسی سیم عصا ایله مخصوص سکیده اوطورلر . وزیراعظم و کتخدا و چاوشلر و ایکی کتخدا یرلینه صباح نمازین کند و سراینده قلدقدن صکره بنبوب کتخداسی اوکنه دوشر و طلوع شمسه قریب کلوب یکچیری کاجی باب‌هایون داخلنده ات اوزره سلاملار . اورت قپوده وزیراعظم آدن ایندکده ، قیو جیلر کتخداسی و چاوش باشی قارشو بورور . وقیو جی باشی دیوان قپوسندن ایچره باشی صوقوب صوت مدید ایله بیورک دیوچاغیردوغی کی اول

هرکون خاتم سلیمانی ایله مهرلنوب و آچینور . وخارجنده ایکی قبه آراسنده رئیس‌الکتاب و کاتب‌لرینک مکانی واردر . انک اسمنه (تخته) دیرلر . دیوان هفته ده درت کوندر . یوم السبت ، یوم الاحد ، یوم الاثنین ، یوم الثلاثاء ، احد ایله ثلاثا عرض کونلریدر » (۱)

دیوانده کی وزرا ، صدراعظم و یا وزیراعظم ، وزیر اول ، وزیر ثانی ، وزیر ثالث ، وزیر رابع الخ دییه یاد اولونورلر که ، وزیراعظم دن ماعداسنه (قبه وزیرلری) و یا (قبه نشین) تعبیر اولونور . فاتحک (قانوننامه آل عثمان) نده قبه وزیرلرینک عددی تثبیت ایدله مشدر . یالکز : «اولا وزرا ، انلردن صوکره قاضیسکرلر... الخ» طرزنده برسلسله یوروتولمشدر (۲) .

اوچونجی مراد زماننده قبه وزیرلرینک عددی آلتی (۱) ، دردنجی مراد زماننده سکیز ، اولیاچلی زماننده ایسه یدیی ایدی (۲) . کذا ، فاتحک قانوننامه سنده ، دیوان ارکاننک زمرلرده اوطوراجق لرینه دائرده شوقیصه معلومات واردر : «دیوان هایونده صدرده اوطورمق وزرانک وقاضی عسکرک و دفتردارلرک و نشا . نچیلرک یولیدر . اولا وزرا اوطوروب برجانبه قاضی عسکرلر ، انلرک آلتنه دفتردارلر اوطورلر و اول برجانبه نشانجی اوطورر» (۳) . دیوانده ایلک زمانلر شیخ الاسلام بولونمازدی .

دیوان ، مراسم مخصوصه ایله آچیلیر و طوپلانیردی . (قوانین عثمانی و رابطه آستانه) ده بو مراسم آتیده کی وجه ایله تصویر اولونیور (۴) : «اهل اسلام دیوان صباح نمازینی آیا صوفیه ده قیلوب جیقدقلرنده وزرا و یکچیری ضابطلری

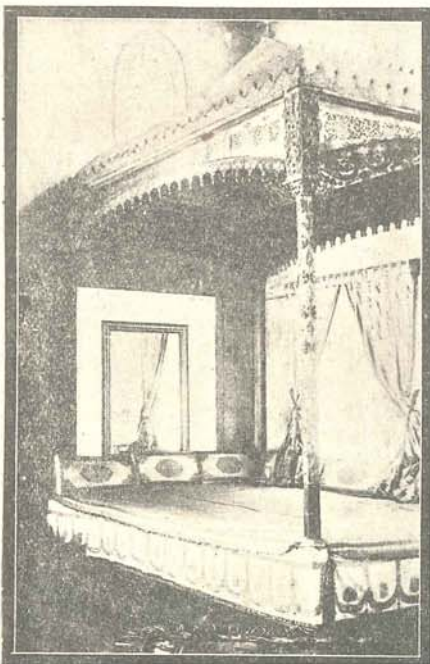
- (۱) قوانین عثمانی و رابطه آستانه (یازما) .
- (۲) قانوننامه آل عثمان ، ص ۱۰
- (۱) سلانیک تاریخی ، ص ۱۲۷
- (۲) نعیم تاریخی ، جلد ۲ ، ص ۴۴۱ - اولیا
- چای «سیاحتنامه سی ، جلد ۱ ، ص ۲۰۱
- (۳) قانوننامه آل عثمان ، ص ۱۳
- (۴) قوانین عثمانی و رابطه آستانه (یازما) .

عثمانی ایمپراطورلغنک اداره سنده انک مهم رول اوینایان و انک مدھش وقعه لره محنه اولان یر ، (قبه آلتی) در . داها دوعر و سی ، ایمپراطورلر قبه آلتندن اداره اولونمشدر . (قبه آلتی) ، اورت قاپی ایله باب‌السعادة آراسنده کی میدانک صولنده و قوله نک آلتنده در . حال حاضری روقوقو طرزنده در . ایلک بانئسی ، فاتح سلطان محمددر . بورایه (قبه آلتی) دنیلدی کی ، (دیوان یری) ده دنیلیر .

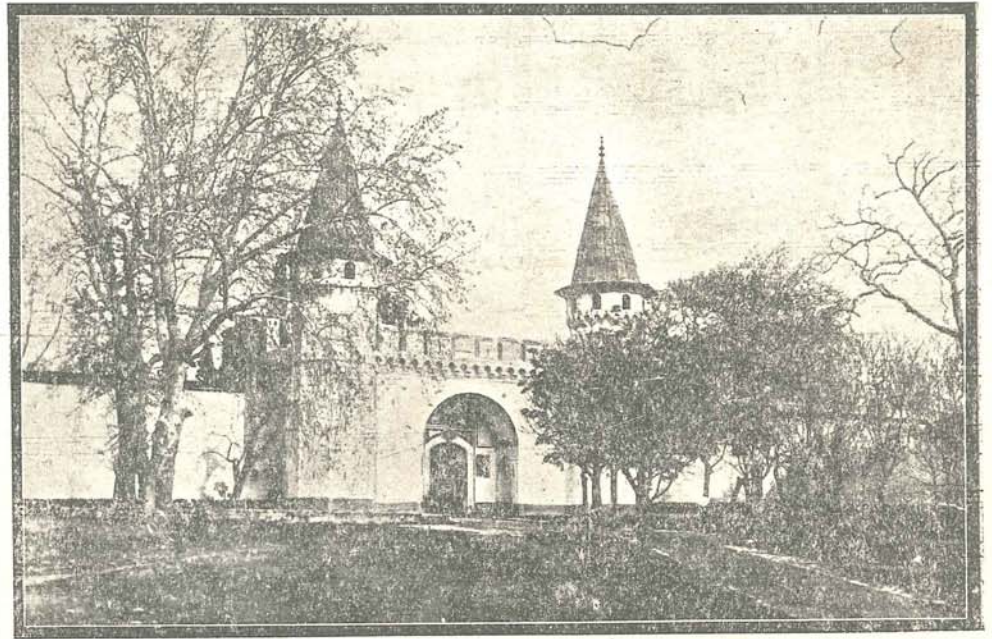
(دیوان) قبه آلتنده طوپلانیردی . «دیوانده اولان وزرا ، یدیی سکیز ، کافی نقصان اوزره اولورلر . وزیراعظم اورتاده ، صاغنده باقی وزرا ، صولنده اولاروم ایلی ، بعده آناتولی قاضیسکرلری اوطورر ، و صاغ جانبنده اولان رکنده نشانجی یالکز اوطورر . صول جانبنده آنک مقابلی اولان رکنده اوچ دفتردار اوطورر . انلرک آردنده اولان قبه آلتنده دیوان خواجهرلری اوطورلر . خلیفه لر و شا کردلری ایله ... ملاصق برقه دخی واردر که ، بواقلامک دفترلری صندوقه لرله انده دورلر . دفتردار دیوان

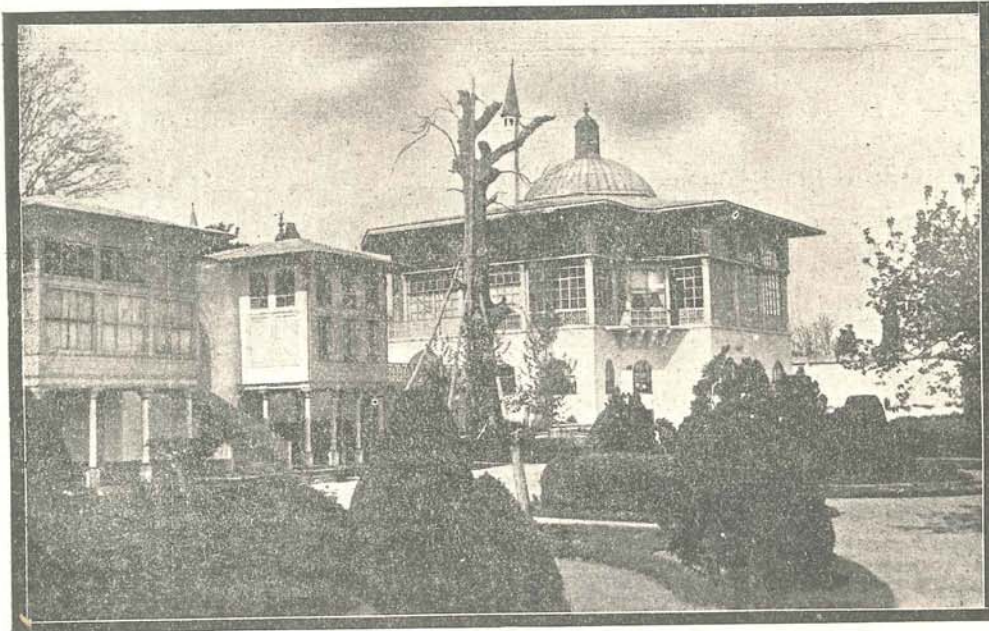
طوب قاپو سراینده کی جینی خزینه‌سی

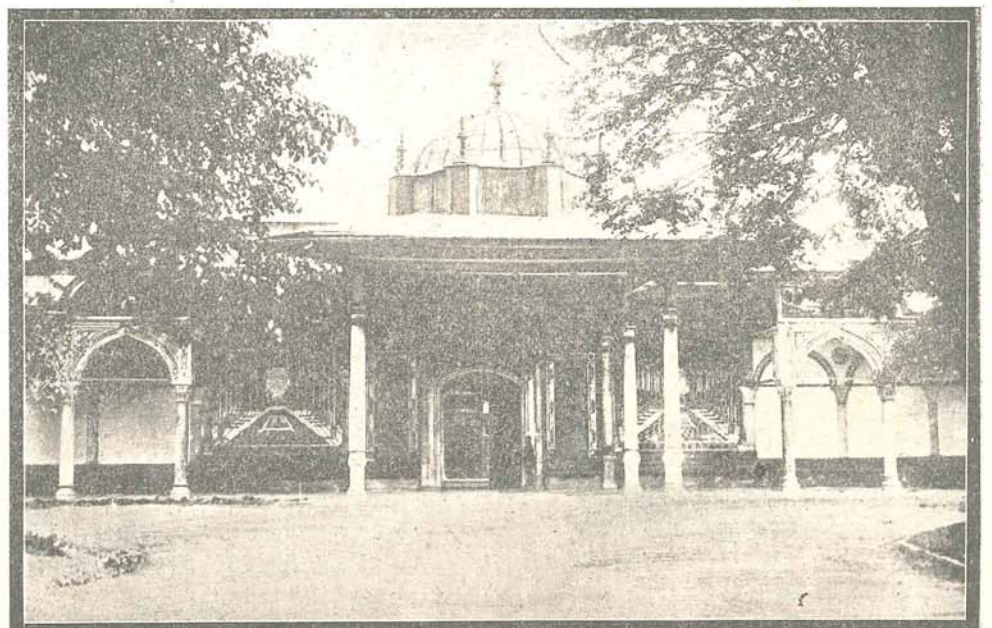
طوب قاپو سراینک عرصه اوطه‌سی

قبۃ آلتی وزیر اربنک محل اجتماعہ ی اولادہ
طوب قابو سرایندہ :
اورنا قابو

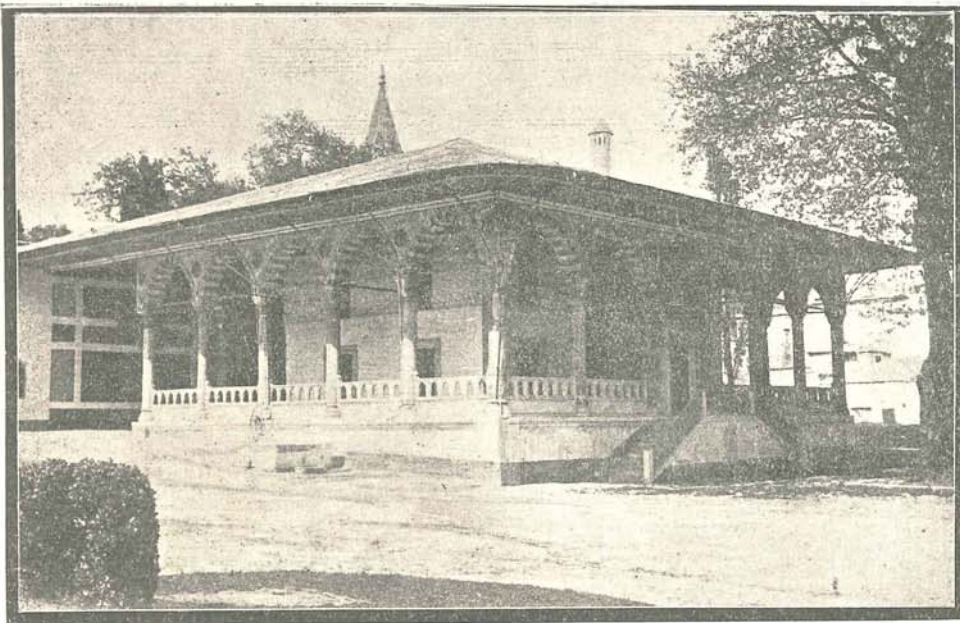

طوب قابو سرایندہ :
بفداد کوشکی

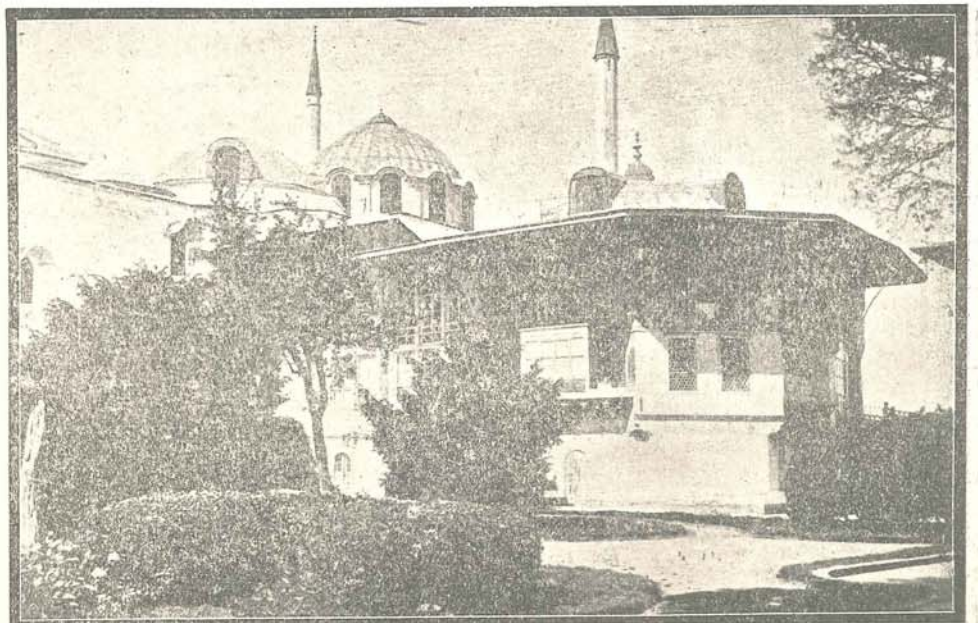
قبۃ آلتی وزیر اربنک طوبیہ اند قلدی
طوب قابو سرایندہ :
باب السعاده

طوب قابو سرائی :
بغداد کوشکی

طوب قابو سرائی :
عرصه اردستانی

طوب قابو سرائی منظره لری :
ردانه کوشکی

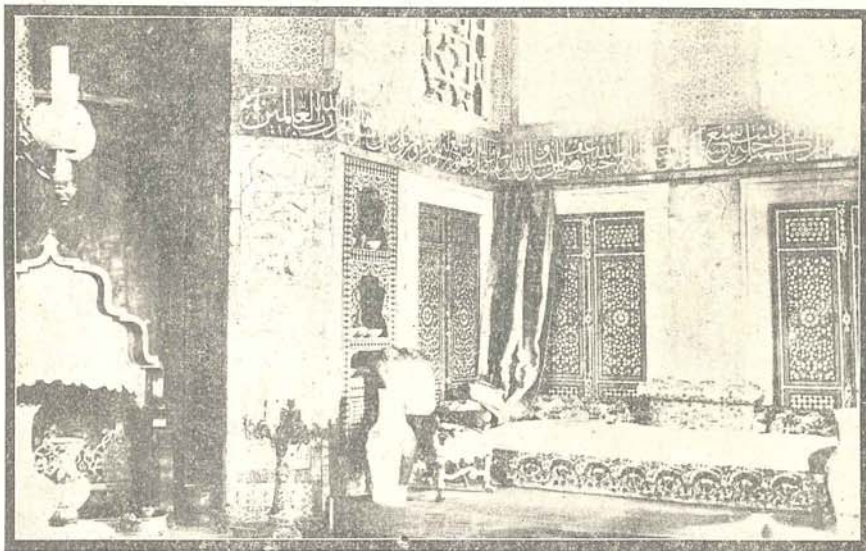
وزرا چاقوب چنار اوكنه ديزيلورلر. قاضيسكرلر ديوان قپوسى اوكنده مقدم وزيره متوجه دوررلر ، و طشره ده جبهه جى باشى سلاملا دقن صكره اول جبهه خانه يه كيدر ، و ايجروسلاملا يه رق كيرر. بولوك آغالرى قپو ياننده سلامه دوررلر. يولك اورتاسنه قريپ يرده برصاقى طاش واردر. انك اوزرينه كلدكده وزيراعظم دوزر ، اولاي يكيچرى آغاسى جانبنه سلام ويرر. كيرو يولنه روان اولور . كلوب وزيرلرى و ديوان اوكنه كجر . طشره خزينه اوكنه قريپ يرده برعالى چنار اغاجى واردر. انك ديننه واروب باب السعاده اوكنده سسكيلرده اولان قپو اغاسى و سائرى سلامليوب دونوب وزرايى و قاضيسكرلرى سلا-

ملار . و ايجرو ديوانه كيرر. اردنجه قاضيسكرلر ووزرا كيرو بىرلى يرنده اوطوردقنلرندن صكره خزينه دار اوكنده ايكي كمسه جهرايله فتح شريف سورهنسى تلاوت ايدرلر. تمام اولدقده چاوش باشى دفترخانه و خزينه مهرلرلى آچوب وزير اعظمه كتورر . بعده خلقه شكايته دخول ايجون اجازت اولور . مصلحت كورلمكه باشلار. وزرانك

باشلى اوزرنده قصر سلطانيندن پخجره لى قفس واردر. كاهى پادشاه اول محله اوطوروب احواله نگاه ايدر . ايكي تذكره جيلر و چاوش باشى ، قپوجيلر كتخداسى وزيراعظم اوكنده دوروب عرض حاللى اوقور و دعوا كوريلور. بر ساعت قدر اولدقده يمك چيقار. و چاوش باشى عصايى قاقوب خلقى طشره چيقار . ديوانده يمك بيله اصولى دائره سنده ينيردى يمكدن صوكرا يته براز ايش كورولور. « بعده قاضيسكرلر اول قالقار ، ايكي سى ديوان قپوسندن چيقدقنلرندن صكره دونوب وزرايى سلاملا رلر. وزرا آياغه قالقوب سلامنى آلورلر چاوش باشى قپوجيلر كتخداسى براز آنلرى كوتورلر . بعده چاوش باشى ، قپوجيلر كتخداسى وزيراعظم اوكنه واروب وزيراعظم مهر ها يونى چيقاروب

چاوش باشى يه ويرر . اول خزينه يى ، صكره ايكي دفترخانه يى مهرله يوب مهرى وزيراعظمه تسليم ايدر. بوجله ده اغايه قالقوب تعظيم ايدرلر. يكيچرى آغاسى شوربا يندكدن صكره كيدر. دخى صوكرا بولوك آغالرى كيدر و دفترخانه و خزينه مهرلندكدن صوكرا وزيراعظمه لقوب طشره چيقار كيدر» [۱]. (قبه آلتى) متعدد دفعه لىر تعمير ايدلمشدر. اوليوم اوزرنده موجود كتاهلردن (قبه آلتى) نك برى ۱۲۰۷ ده ، ديكرى ده ۱۲۳۵ ده ايكي دفعه مهم تعمير كورديكى آكلاشيلمقه در . (۱۲۰۷) ده كى تعميرك تاريخ كتابه سى :

فيوض سر الهاميله غالب كلدى بر تاريخ سليم خان ياپدى همطاق فلك بوجاى ديوانى

طوب قپو سر اينده مزيناتى ايله مشهور بغداد كوشكنك داخلى منظره سى

۱۲۳۵ ده كى تعميرك تاريخ كتابه سى ده : كورن سر داده انصاف اولور عزت بو تاريخه مجدد ايلدى ديوان يرين محمود خان والا در .

يكيچريلره (علوفه) قبه آلتى اوكنده داغيديليردى . اوكون كيسلر خزينه نك اوكنه ييغيلير ، مهترلر وزرانك اوكنه دوشوب طاشيرلردى . اولاي يكيچرى آغاسى كتخداسى و اوجاق آغالرى كلوب آل اوپرلردى . وزرا آياغه قالقارلر ، باش چاوش « فلانجه ديوب چاغير و كيسلرلى يكيچرى كاجى » يازوب ويرر و روزنامه جده آيريجيه يازاردى . يكيچريلر تمام اولونجه ، سپاه كتخداسى كليردى . وزرا تكرر آياغه قالقارلر ، اونلر ده عين وجه ايله توزيع ايدرلردى .

(۱) قوانين عمانى و رابطه آستانه (يازما) .

ايلچى كلديكى زمان (غلبه ديوانى) اولوردى . اوكون چوق يكيچرى بولوندرولدوغى كى ، يمكده فضله پشيرتيلردى .

يكيچريلر و سپاهيلر شكايترلر اولدوغى زمان ، (قبه آلتى) اوكنه كليرلر ، ديوانه شكايث ايدرلردى . بوسيدن قبه آلتى اوكلرى بعضاً قانلى حادثه لره محنه اولوردى . اوزمان وزرا ديواندن طيشارى چيقارلر ، عصيانى ياتيشديرمايه چالشييرلردى . ۹۹۶ ده سپاهيلر آخچه مسئله سندن دولاي ديوانه هجوم ايتشلر ، قارشيلرينه چيقانلرى طاشه طومشلردى .

اكثرىا ديوانده وزرا آراسنده ده اختلافلر

اولور ، صدارت خرسيله كوزلرى دومسانلانان وزيرلرلر بربريله منازعه ايتدكلرى كورولوردى . اودرجه ده كه ، تشككنك باشلانغچندن اعتباراً ده وشيرمه لر اوجاغى حالنى آلان ديوانك اون برنجى عصرده هيچ بر قيمتى قالمامشدى . اناطولو محاسبه جيسى صارى كاتب ، آغالر ده اكر يادالقا و و قلق اتميه كيدردي .

بركون آغالر صارى كاتبه :

— صارى ، نره دن كلورسن ؟ ديهه صور-

مشلر . صارى كاتبه ده شوجوانى ويرمش :

-- اسير بازارندن كلورين .

صارى كاتبك بوندن مقصدى ، (ديوان

هايون) ايدى [۱]

بوسكه برابر ، ايمپراطورلق دورنده ، ديوانك بويوك براهميتى واردى . حكمملر كاملاً اوراده يازيلير ، ايمپراطورلك هر كوشه سنه اك سريع واسطه لرله كونده ريليردى . بناء عليه (قبه آلتى) ، ايمپراطورلق دورنده ، بوتون فرمانلرلر ، حكمملرلر ، امرلرلر و قرارلرلر محل صدورى ، توركلرلر مقدراتى آلرينه آلان دولت آداملرينك يكانه اجتماعكاهى ايدى .

بو بولك اظه

اصمير رفيع

[۱] نعيما تاريخى ، جلد ۵ ، ص ۱۴۹